

Становище

за процедура по конкурс за академична длъжност „доцент“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика /Педагогическо общуване, Педагогическа диагностика/, обявен в ДВ от 02.02.2016г., бр. 9 за нуждите на СУ „Свети Климент Охридски“, Факултет по педагогика, катедра Дидактика

Автор на становището: проф.дпн Яна Рашева-Мерджанова, СУ „Свети Климент Охридски“, ФП, катедра Дидактика

Конкурсна процедура: Конкурсът е обявен върху 90 лекционни и 45 часа упражнения по задължителни дисциплини в профила на конкурса – Педагогическо общуване, Комуникативни и поведенчески стратегии, Емпирични изследвания в неформалното образование, Основи на педагогическите изследвания. В допълнение се предлага заетост от 100 часа лекции и 50 часа упражнения по избираеми дисциплини на бакалавърско равнище, както и 90 часа лекции и 70 упражнения и практикум в магистърски програми също по дисциплини от професионалния профил. Конкурсът е обезпечен с необходимия брой задължителни лекционни часове. Етапите и решенията на отговорните звена по процедурата са реализирани според изискванията на Закона, вътрешноуниверситетския правилник и нормите на академичната етика.

Представяне на кандидатите: В конкурса участва **един кандидат** – Бистра Кирилова Мизова, родена 1975 г. – с множество и надграждащо се психологическо, филологическо, педагогическо образование и квалификации; доктор по Социална психология от 2005-та година; с професионален опит като учител, специалист-психолог и преподавател във висше училище. От 2009-та година и до сега е главен асистент във ФП на Софийския университет. От 2006-г. и до сега е гост-преподавател в НАТФИЗ. Представен ни е многообразен, но осмислен в образователен периметър опит.

Оценка на научната продукция: В конкурса са представени за рецензиране 49 източника, от които в становището се имат предвид 35. Източници № 2-7 естествено се превръщат във 2-ри като авторски части от една колективна монография; отпадат публикациите преди защитата на докторския труд; източници № 8 и 9 се квалифицират като учебни електронни курсове, но не и като електронни учебни помагала, защото не са обособени и изведени от конкретната учебна среда като циркулиращи самостоятелни пособия и не са библиографски автономни.

Основната и самостоятелна монография /изт. 1/ на кандидата е „Учителят като компетентен комуникатор“ от 2015 г. Тя е *обсъждана двукратно* в първичното научно звено – като книга за отпечатване от квота на ФП в УИ с двойно рецензиране и като монографичен труд за хабилитиране. Представява един вид обобщение /на този етап от изследователското развитие на автора/, но и задълбочаване, и ново интегриране на *четири основни посоки* в изследователските интереси /комуникация, общуване, социална компетентност, емпирични изследвания – диагностика/. И все пак, можем ли да отговорим градивно на критическия въпрос – **какво е новото и ценното** в разработване на проблематика за комуникацията и общуването в учителската професия, които са крайъгълни камъни на предмета ѝ на дейност и са във фокуса на изследователите от десетилетия? Отговорът насочва **към научните приноси** в творчеството на кандидата: **Ново, но и ценно** – по специфичен начин са търсени и локализирани пресечните точки между общуване–комуникативни стратегии; социална компетентност – стилове на общуване, на теоретическо, концептуално и инструментално емпирично равнище. Операционализира се мястото на социалната компетентност в професионално-личностната характеристика на учителя /*приноси в*

областта на Педагогическото общуване/. Ценно, но и с новост – изрядно адаптиран, апробиран и валидиран международен инструментариум за диагностика и изследване на социалната компетентност; изрядно съставен и апробиран авторски инструментариум */принос в Педагогическата диагностика/*.

Кое ми дава *основания* за подобни изводи и оценки? *Първо*, тези нелеки процедури са реализирани постепенно с нарастваща сложност, комплексност и обхват в продължение на дълги години – отразено в документите по конкурса */пътят до монографията е предшестван от участие в научно-изследователски проекти - 16, от научни статии и студии – 18, от пуличност в представянето на идеите и резултатите на автора на научни форуми – 17/*. *Второ*, тези претенциозни научно-изследователски заявки в поле, разработвано от големи имена в българската и световна психолого-педагогическа мисъл се правят при пълно познаване, ползване, авторско интерпретиране и целенасочено адаптиране на всички основни автори в проблемните полета – от първа ръка, компетентно, с уважение и същевременно максимално критически и ползотворно */библиографските справки и обща литература са потвърждение на това/*. *Трето*, като академичен преподавател гл.ас.д-р Бистра Мизова, едновременно с научното разработване, включва съществните за подготовката на бъдещи педагози модули в своята преподавателска университетска дейност */лекционните програми и разработените учебни ресурси потвърждават това/*. *Четвърто*, кандидатът работи активно за внедряване на своите идеи и резултати */консултантската, квалификационна, експертна и обучителна дейност потвърждават това/*. Тези многостранни начини за разработване, проверка, споделяне, валидиране, апробиране и внедряване на собствената научно-изследователска програма и резултати представят Бистра Мизова не само като безкористен изследовател, но като майстор, който самоконтролира, саморегулира, самогарантира и подлага на кръстосани обективни проверки своята работа и по този начин – гарантира дългожизнеността и щастливата съдба на своята продукция. При това положение всеки автор спокойно може да остави трудовете си в ръцете на безкомпромисната съдба и на времето. *Този извод се отнася не само за основната монография, но за цялото творчество на автора. Справките с цитирания /24 забелязани, 16 в Google Scholar/ и с индексирани издания са красноречиви в тази посока.*

Подобни качества не само се култивират от една личност, не само съзнателно се изграждат с трудолюбие и почтеност. Те са дълбоко свързани с цялостната ценностна система на човека, с индивидуалните му психични, нравствени, душевни и духовни особености. В този смисъл цялостният облик, професионален път и научни постижения на кандидата дотук показват, че *Бистра Мизова е благословена да попадне и да намери своята жизнена мисия не само като професионално, но като жизнено себеосъществяване.*

Преподавателска, научно-изследователска и обучително-консултантска дейност: Актуалната преподавателска заетост на кандидата е по шифъра на обявения конкурс в структурното звено-заявител. Като преподавател гл.ас. Бистра Мизова е не само компетентна, търсена, винаги на разположение като консултант, съветник и

експерт за студентите. Тя се оформя и като безспорен лидер-образец на толерантност, вискателност и ерудираност, които печелят сърца, доверие и респект. Това се доказва както от видимостта на нейната преподавателска дейност, така и от периодичните резултати при изследване на студентското мнение – на качеството на обучението, при атестиране на преподаватели. Непрестанно колегата работи върху своето усъвършенстване в различните измерения на академичното преподаване. Има участия като преподавател в СДК и специализации, в множество обучения и квалификационни курсове в цялата страна; като поканен консултант в редица практики и научно-изследователски проекти на други организации. Представени са участия в 16 научно-изследователски проекта в различно качество и на различни равнища.

Научни приноси: Споделям формулираните от кандидата приноси. По смисъл те съответстват на изведените по-горе в становището и представят адекватното научно самосъзнание на гл.ас. д-р Мизова. Разкриват още и нейната всеотдайна насоченост към приложение на всички постижения в подготовката на бъдещи специалисти и в обогатяването на практиката на действащите такива.

Бележките са ориентирани към перспективите пред кандидата

1. Струва ми се, че твърде лежерно авторката преминава от стилове на общуване към комуникативни стратегии и социална компетентност като на места в текстовете те се **преплитат, смесват и подменят** едни с други. Може би ще се наложи *още по-ясно очертаване* на ролята на комуникативната компетентност като индикатор и център на социалната, в процеса на педагогическото общуване. Както и *на взаимовръзката и сложната диалектика между компетентности и стилове на учителя и тези на учениците*.

2. Инструменталната и експериментална насоченост на авторката, както и аналитичните й способности, понякога „подтискат“ интерпретаторското й въображение и близкият педагогически смисъл на явленията и резултатите убягва от фокусираната наблюдателност на изследователя. Пожелавам в бъдеще *малко „по-мекото и широко“ изследователско фокусиране, придружено с авторско по-смело „самоосвобождаване“*, което да прониква в по-дълбоките **ценностни пластове** на явленията.

Заклучение: Безспорна кандидатура, желан колега, ценен специалист, перспективен изследовател, ерудиран преподавател, етичен приятел, любяща душа, високо морален човек, безкористен професионалист, прецизна авторитетна академична личност – такъв типаж в лицето на гл.ас. д-р Бистра Мизова надхвърля „законовите“ нива на изисквания за академично израстване, а фактите елиминират трудността на заключението. В случая е съвсем достатъчно да отбележим, че не само Факултетът по педагогика, но всеки модерен и държащ на академичното си качество университетски център би спечелил в много аспекти да има специалист като гл.ас. д-р Мизова в качеството му на хабилитиран преподавател и би загубил ценен кадър, ако му се наложи да се лиши от нея. Ето защо, на основание установени научни приноси и на законовост на процедурата, предлагам да се реши израстването в академична длъжност на гл.ас. д-р Бистра Кирилова Мизова по професионално направление 1.2. Педагогика /Педагогическо общуване, Педагогическа диагностика/, защото това израстване е действително за нуждите на Факултета по педагогика на СУ „Свети Климент Охридски“.

15.05.2016 г
София

Автор на становището: .....
/проф.дпн Яна Рашева-Мерджанова/